

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 5483

Ekli “Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulmasına karar verilmiştir.

20 Nisan 2022

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

HUDUT BÖLGELERİ UÇUŞ YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1- 8/11/1982 tarihli ve 8/5631 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine “Jandarma Genel Komutanlığı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Sahil Güvenlik Komutanlığı,” ibaresi eklenmiş, aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “Ulaştırma Bakanlığında” ibaresi “Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında” şeklinde, aynı fıkrada yer alan “harekât” ibaresi “hareket” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasına “arama-kurtarma” ibaresinden sonra gelmek üzere “, istihbarat, keşif, gözetleme, terörle mücadele, hudut gözetimi ve güvenliği, hudut belirleme” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin (a) fıkrasına “Jandarma Genel Komutanlığı” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiş ve (b) fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığı” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“I) Düzenleyici Kuruluş: Hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik ulusal gözetim ve düzenleyici rol üstlenen kamu kuruluşu olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüdür.

m) Hava Aracı: Havanın yeryüzüne olan reaksiyonları dışında, atmosferdeki havanın reaksiyonlarından destek alarak havada tutunabilen, havada uçuş için kullanılan ya da kullanılması düşünülen araçtır.

n) Havacılık Bilgi Yayını (AIP) : Bir devlet veya onun yetkilendirdiği kuruluş tarafından yayımlanan, hava seyrüseferi ile ilgili gerekli güncel havacılık bilgilerini içeren süreklilik taşıyan yayınlardır.

o) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Kuruluş: Hava seyrüsefer hizmetlerini sağlamaktan sorumlu kamu kuruluşu olarak Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüdür.

p) IFR: Aletli uçuş kurallarını sembolize eden kısaltmadır.

r) IFR Uçuş: Aletli uçuş kurallarına göre icra edilen uçuştur.

s) IMC: Aletli meteorolojik şartları göstermek için kullanılan semboldür.

t) Uçuş Planı: Bir hava aracının tasarlanan uçuşuna ya da uçuşun bir bölümüne ilişkin olarak hava trafik hizmet birimlerine sağlanan özel bilgi formatıdır.

u) VFR: Görerek uçuş kurallarını gösteren/tanımlayan sembol kısaltmasıdır.

v) VFR Uçuş: Görerek uçuş kurallarına göre gerçekleştirilen uçuştur.

y) VMC: Görerek meteorolojik şartları gösteren/tanımlayan sembol kısaltmasıdır.

z) Yasak Saha (Bölge): Bir devletin toprakları veya kara suları içerisinde olan ve uçuş yapılması yasaklanmış, hudutları belirli hava sahasıdır.”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (a) fıkrasında yer alan “EK-A’da” ibaresi “EK-1’de” şeklinde ve aynı fıkranın (1) numaralı bendi ile (b) fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Mikro (Mikro, mini ve küçük İHA tanımı (kalkış ağırlığı 150 kg’den az), mini ve küçük İHA/SİHA’lar hariç olmak üzere karada;

(a) Her irtifada komşu ülkelerin kara hudut hattına jet motorlu hava araçları 20 Km.den (10,8 Deniz Mili), pervaneli motorlu hava araçları 10 Km.den (5,4 Deniz Mili),

(b) Helikopterler ve döner kanatlı hava araçları; komşu ülke kara hudut hattına 1 Km.den (0,54 Deniz Mili), daha fazla yaklaşamazlar.”

“(1) TÜRKİYE - GÜRCİSTAN - ERMENİSTAN - AZERBAJYCAN - İRAN kara hududunda; RİZE – ERZURUM - VAN - BAŞKALE, 37.20K, 44.00D hattının doğusuna,

(2) TÜRKİYE - BULGARİSTAN - YUNANİSTAN kara hududunda; ÇANAKKALE - ORTAKÖY - ÇORLU - TERKOS GÖLÜ hattının batısına,”

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde, (b) fıkrasının ilk cümlesinde yer alan “EK-B” ibaresi “EK-2” şeklinde, (c) fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığından” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığından” şeklinde, aynı fıkranın (4) numaralı bendinde yer alan “Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliğinin EK-A’sında” ibaresi “bu Yönetmeliğin eki EK-1’de” şeklinde değiştirilmiştir.

“a) Her tip hava aracı (hava savunma, arama kurtarma, istihbarat, keşif, gözetleme, terörle mücadele, hudut gözetimi ve güvenliği, hudut belirleme görevleri ile kaçakçılığın men ve takibi hariç) 5 inci maddede limitleri belirtilen tampon bölge içerisinde müsaadesiz uçamaz. Ancak bu bölgede uçuş mecburiyeti olduğunda;

(1) Bir uçuş planı, ilgili Hava Trafik Hizmet (ATS) birimine Havacılık Bilgi Hizmetleri (AIS) ofisi veya Entegre Uçuş Planı İşleme Sistemi (IFPS) birimine kaptan pilot, şirketin temsilcisi veya yetkilisi tarafından sunulması gerekmektedir.

(2) Uçuş planı, şahsen, telefon, faks, <http://ais.dhmi.gov.tr> veya herhangi bir haberleşme aracı ile ATS birimine (AIS Ofisi) sunulduğunda, Türkiye Havacılık Enformasyon Yayını (AIP)’nın ENR 1.11 bölümünde yer alan uygulama doğrultusunda ilgili hava trafik hizmet birimlerine ve Hava Savunma Bildirim Merkezine (ADNC) Havacılık Sabit İletişim Ağı (AFTN)/Havacılık Mesaj İşleme Sistemi (AMHS) üzerinden dağıtımı yapılır.

(3) Tampon bölge içerisinde yapılacak milli uçuşlar için izin vermeye Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü kendi hava araçları için yetkilidirler. Kuvvet Komutanlıkları bu yetkilerini gerektiğinde Ordu Komutanlığı, Donanma Komutanlığı, Kolordu Komutanlığı ve Muharip Hava Kuvveti Komutanlığına devredebilirler. Yapılacak uçuş en kısa zamanda koordinasyon yönünden bölgedeki Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Savunma ünitelerinden birine uçuş yapılacak bölge özelinde ilgili hava sahası kontrol ve yönetim makamlarına (Birleştirilmiş Hava Harckât Merkezi ve

Müşterek Kuvvet Hava Komutanlığı (BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.İği)) ile ilgili kontrol unsuru bildirilir.

(4) Diğer uçuşlar için, uçuş yapacak hava aracının sahip olduğu makam, yapacağı uçuşun maksadını bildirmek suretiyle Milli Savunma Bakanlığından özel izin alır. Milli Savunma Bakanlığı bu yetkiyi Hava Kuvvetleri Komutanlığına devredebilir. Bu takdirde Hava Kuvvetleri Komutanlığı verdiği izinlerden Milli Savunma Bakanlığına zamanında bilgi verir.

(5) Alınacak izinlerden sonra yapılacak uçuşlar; komşu ülkelerle yapılmış ikili anlaşmalar, mütekabiliyet esasları ve Genelkurmay Başkanlığının gerektiğinde koyacağı ve yayımlayacağı özel tahditlere uygun olmalıdır.

(6) Tampon bölge içerisinde bulunan sınır karakollarından veya sınır bölgesinden yaralı ve hasta nakli ve/veya acil yardım gibi benzer uçuşlarda kullanılacak hava araçlarının yapacağı uçuşlar, arama ve kurtarma görevleri içerisinde mütalaa edildiğinden bu Yönetmelik kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu tür hava araçlarına verilecek uçuş müsaadelerinde Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir. Kuvvet Komutanlıkları bu yetkilerini gerektiğinde ast komutanlıklara devredebilirler.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin (a) fıkrasının (4) numaralı bendinin (a), (b), (c) ve (d) alt bentleri ve (b) fıkrasının (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) Uçuş planı; uçuş icra edecek her tip hava aracının pilot-uçuş ekibinin bağlı olduğu ilgili birimce hazırlanır ve hazırlanan uçuş planının, görevin icra edildiği bölgedeki yetkili sivil havacılık otoritesi tarafından BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.İğine ulaştırılması sağlanır.

(b) BHHM ve Müş.Kuv.Hv. K.İğında bulunan Sivil Savunma görevlisi bu bilgilerin bölgedeki mülki idare amirlerine ulaştırılmasından sorumlu olur.

(c) Uçuş yapılacak bölgede herhangi bir hava birliği yok ise yapılacak uçuştan asgari 24 saat önce en yakın kaza merkezindeki mülki idare amirine veya askeri birliğe müracaat ederek yapacağı uçuş hakkında detaylı bir uçuş planı verir.

Uçuş planını alan mülki ve askeri makam, bu uçuş planını en seri vasıta ile uçuş başlamadan önce, BHHM ve Müş.Kuv.Hv. K.İğine ulaştırır. Hava şartları ve diğer sebeplerle uçulmadığı hâllerde aynı kanallardan BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.İğine uçuş başlama saatlerinden önce bilgi verir.

(d) Türkiye'nin tamamında yapılacak uçuşlar için koordine kurulacak birlik BHHM ve Müş.Kuv.Hv.K.İğidir.”

“(2) Tatbikat dışı yapılacak her nevi uçuşlar için Milli Savunma Bakanlığından özel izin alınır. Milli Savunma Bakanlığı gerek gördüğünde, bölgeyi iyi tanıyan tam yetkili, lisan bilir pilot veya seyrüseferci bir Türk Subayının uçuş boyunca hava aracında bulundurulmasını, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarından isteyebilir. Bu durumlarda yabancı hava araçları görevli Türk personelini hava aracına almadan hiçbir suretle kalkış yapamaz.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 8- Tampon bölge içinde uçacak hava araçları mümkün olan bütün hâllerde VFR çerçevesinde uçuş düzenleyecek ve pozitif askeri radar/Hava Trafik Kontrol Hizmeti (ATC) Birimlerinin kontrolünde olacaklardır.”

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararıyla” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığının teklifi ve Cumhurbaşkanı Kararıyla” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10 - Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan “Ek-A” ekteki şekilde ve “Ek-B”nin başlığı “EK-2” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMI YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Bulgaristan	28.12.1967	Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Arasında Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli ile Hudut İşaretlerinin Bakımı Hakkında Anlaşma	Bütün Hava Vasıtaları hudut hattına 5 kilometreden yakın mesafede uçamazlar. Tarım ve harita ihtiyaçları için kullanılacak uçaklar tarafından hududa 5 kilometreden daha yakın mesafede yapılacak uçuşların şartları, iki taraf arasında diplomatik yolla tespit edilir.
Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan	06.02.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı ve Doğal Kaynakların Araştırılması ile Tarımsal İlaçlama, Doğal Afetler ve Kurtarma Amacıyla Sınır Bölgelerinde Yapılacak Uçuşlara İlişkin İşbirliği Protokolü	Akit taraflar işbu Protokoldeki hükümlere uymak kaydıyla, harita yapımı için hava fotoğrafı alımı ve doğal kaynakların araştırılması ile tarımsal ilaçlama, doğal afetler ve kurtarma amacıyla hudut bölgelerinde, hududun her iki tarafında 10'ar kilometrelik hava sahasında uçuş yapabileceklerdir.
Gürcistan ve Ermenistan	15.07.1937	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Hudut Hadisesi ve İhtilaflarının Tetkik ve Halli Usulüne Dair Mukavele	Kendi arazileri üzerinde uçuş yapan hava vasıtaları hudut hattına 10 kilometre yaklaşınca hüviyetlerini bildirir alametleri çıplak gözle iyice görülebilmeye imkan vermek için 300-600 metreye kadar ineceklerdir.
Gürcistan ve Ermenistan	28.11.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türk-Sovyet Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol	Karşı tarafın haberi olmaksızın sınır hattına 10 kilometreden yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada diğer tarafın sivil ve askeri hava vasıtaları uçuş yapamazlar. Karşı tarafın haberi olmaksızın sivil ve askeri helikopterler sınır hattına 2 kilometreden daha yakın bulunan bölgelerde herhangi bir irtifada uçuş yapamazlar. Belirtilen mesafelerden sınır hattına daha yakın sivil ve askeri hava vasıtaları ile helikopterlerin zorunlu uçuşlarında Protokol ekinde bulunan format çerçevesinde karşı tarafa bilgi verilmesi zorunludur.

DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMI YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Ermenistan	28.11.1991	Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarına İnış-Kalkışları Düzenleyen Mektuplar	Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarının kara hududuna yakın konumu ve bölgedeki zor coğrafi koşulları dikkate alarak, sivil ve askeri hava vasıtalarının uçuşlarının güvenliğini sağlamak amacıyla; Sivil ve askeri hava vasıtalarının; Erivan'ın Zvartnots ve Erebuny Havaalanlarına yaptığı uçuşlar, 28/11/1991 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türk-Sovyet Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol" hükümlerinin ihlali sayılmayacaktır.
Ermenistan	28.11.1991	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Yapılan ve Leninakan Havaalanına Zaruri Koşullarda ve Alet Uçuş Kuralları (IFR) ile İnış-Kalkış Yapacak Sivil ve Sivil Amaçlı Askeri Hava Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokol	Leninakan Havaalanına zaruri koşullarda ve Alet Uçuş Kuralları (IFR) ile inış-kalkış yapacak sivil ve sivil amaçlı askeri hava vasıtalarının inış-kalkışları sırasında uygulayacakları trafik paternleri uyarınca sivil ve sivil amaçlı askeri hava vasıtaları, Türkiye-SSCB kara sınırının 404700N-434328E/404100N-434100E/403340N-433830E noktaları arasında kalan bölge dahilindeki Türk hava sahasını bu sınırların batısına geçmeden kullanabileceklerdir.
Azerbaycan	05.05.1997	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme	Sınırın her iki tarafındaki 10'ar kilometrelik alanlar üzerindeki uçuşlar; 5/5/1997 tarihli Sözleşmenin ekinde yer alan "Sınırın Her İki tarafında Onar Kilometrelik Alanda Uçuşlarla İlgili Protokol" esaslarına göre düzenlenir.
İran	23.11.1986	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk-İran Hudut Bölgelerinde Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı Hakkında Teknik İşbirliği Protokolü	Akit Taraflar, Türk-İran hudut bölgelerinde harita yapımı için gerekli hava fotoğraflarını çekmek maksadıyla, işbu Protokoldeki hükümlere uymak kaydıyla, hududun her iki tarafında 10'ar kilometrelik hudut içinde uçuş yapabileceklerdir.

DEVLET	İMZA TARİHİ	YAPILAN ANLAŞMANIN ADI	HUDUDA AZAMI YAKLAŞMA MESAFESİ VE İLGİLİ NOTLAR (kilometre veya mil)
Suriye	09.06.1971	Türkiye-Suriye Hudut Komisyonu Toplantıları Protokolü	<p>Taraflar, karşı taraf hava sınırının kendi uçaklarının ihlalini önleyecek her türlü müessir tedbirin alınması ve uçakların hudut hattına 5 kilometreden fazla yaklaşmasının önlenmesi hususunda görüş birliğine varmıştır. Zirai Mücadele için 5 kilometrelik saha içinde yapılması gereken uçuşlar yeterli bir süre önce diğer tarafın hudut makamlarına bildirilecektir.</p> <p>Harita yapımı için havadan fotoğraf alımı hakkındaki uçuşlar, bu konuda Türkiye-Suriye arasında akdedilmiş 28/8/1969 tarihli protokol uyarınca yapılacaktır.</p>
Suriye	28.08.1969	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında, Türkiye-Suriye Hududunda Harita Yapımı için Hava Fotoğraflarının Alımı Hakkında Teknik İşbirliği Protokolü	Akit taraflar, Türkiye-Suriye hudut bölgesi haritalarının yapımı için gerekli dikey hava fotoğraflarını almak maksadıyla, işbu Protokoldeki hükümlere uymak şartıyla, hudut hattı üzerinde uçuş yapabileceklerdir.
NOT:			<p>1. Komşu devletler ile olan kara hudutlarımızın belirlenmesi veya işaretlenmesi konularında ihtiyaç duyulan harita ve konum bilgilerinin müştereken üretimi amacıyla yapılması kararlaştırılan ortak teknik çalışmalar ile ilgili devlet ile mevcut Hudut Anlaşması çerçevesinde tesis edilmiş olan "Yüksek", "Merkezi" veya "Daimi" gibi isimlere havi üst seviyeli Hudut Komisyonunda alınmış olan kararlar dikkate alınacaktır.</p> <p>2. Bu Ek'e yapılacak değişiklik ve ilaveler Dışişleri ve İçişleri Bakanlıkları tarafından süratle ilgililere duyurulacak, ayrıca Yönetmelikte değişiklik yapılması da sağlanacaktır.</p>